

Ciechocinek, dnia 01.10.2018 r.

BR.003. 58 .2018

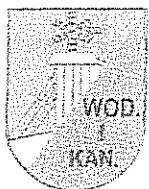
Pan
Paweł Kanaś
Radny
Rady Miejskiej Ciechocinka

W nawiązaniu do interpelacji złożonej na sesji Rady Miejskiej w dniu 10 września 2018 r. dotyczącej długości rur wodociągowych wykonanych z azbestu na terenie naszego miasta, w załączeniu przekazuję odpowiedź udzieloną w tej sprawie przez Panią Prezes MPWiK sp. z o.o. w Ciechocinku.

Z poważaniem

BURMISTRZ
mgr inż. Leszek Dzierżewicz

Do wiadomości:
Przewodniczący
Rady Miejskiej Ciechocinka

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Spółka z o.o. w Ciechocinku

87-720 Ciechocinek ul. Nieszawska 21

tel./fax: +48 54 283 6224 e-mail: ciechwod@pro.onet.pl www.bip.mpwik-ciechocinek.pl

NIP 891-101-23-25 KRS: 0000200181 Sąd Rejonowy w Toruniu Kapitał zakładowy: 10.533.500zł

Ciechocinek 2018-09-27

data: 10.09.2018

Urząd Miejski
w Ciechocinku
ul. Kopernika 19

dotyczy : Interpelacji z sesji Rady Miasta p. P.Kanaś odnośnie długości rur wodociągowych wykonanych z azbestu na terenie miasta Ciechocinka.

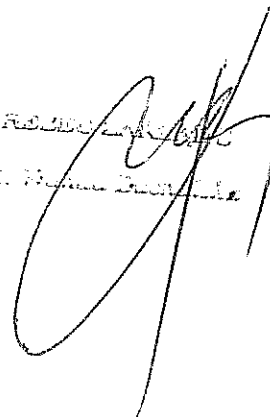
W odpowiedzi na przesłany wniosek w sprawie udzielenia informacji w zakresie długości sieci wodociągowych wykonanych z rur azbestowo - cementowych na terenie miasta Ciechocinka informujemy :

- W przedmiotowej sprawie MPWiK sp. z o.o. w Ciechocinku informowało pismem wraz z załącznikami do złożonej interpelacji w miesiącu lipcu roku 2017 r.
- Na terenie miasta Ciechocinka istnieją sieci wodociągowe wykonane z rur azbestowo - cementowych od kilkudziesięciu lat. Aktualnie nie wykonuje się sieci wodociągowych z tych materiałów, niemniej one istnieją od wielu lat i sukcesywnie w miarę posiadanych możliwości będą likwidowane.
- Program usuwania i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest dla Miasta Ciechocinka na lata 2013-2032”, zatwierdzony Uchwałą Nr XXIX/233/13 Rady Miasta Ciechocinka z dnia 25 lutego 2013 r., gdzie zawarto w wykazie obiektów zawierających azbest wspomniane rury azbestowo-cementowe , będące w posiadaniu MPWiK sp. z o.o. na terenie miasta Ciechocinka w ilości 7 km. Według aktualnego stanu na dzień powyższe rury w ilości ok. 7 km. (w załączeniu) są eksploatowane pomimo budowy i remontów nowych sieci - odcinki z rur PCV i PE, które to ilości sieci w skali ogólnej się zwiększają rokrocznie.
- Na dzień dzisiejszy nie stwierdzono precyzyjnie szkodliwego oddziaływania na zdrowie rur azbestowo-cementowych wykorzystywanych do wody pitnej. Jak wspomnieliśmy powyżej aktualnie nie stosuje się w wykonawstwie rur azbestowo – cementowych (występuje zakaz tego produktu). Jak wiadomo azbest jest szkodliwy w formie pylistej, dlatego większość przedsiębiorstw wodociągowych przyjęło rozwiązania odnośnie wymiany rur azbestowo-cementowych polegające na zaniechaniu ich usunięcia (konieczność cięcia), a pozostawienie tych rur jako warstwy ochronnej dla nowych przewodów, tym bardziej, że rury azbestowo-cementowe posiadają z reguły większą średnicę. Problemem w tym zakresie może też być utylizacja powyższych rur, generująca koszty.
- W powyższej sprawie swoje stanowisko zajął Państwowy Zakład Higieny Komunalnej, który stwierdza, że w dotychczasowych badaniach epidemiologicznych nie wykazano ujemnego wpływu na zdrowie azbestu zawartego w wodzie pitnej przeznaczonej do spożycia. Stanowisko to jest opublikowane na stronie Internetowej PZH (w załączeniu).

- Nasza spółka sukcesywnie do roku 2032 będzie dążyła do likwidacji rur azbestowo-cementowych w ramach posiadanych przez nas środków. Nasz aktualny Plan Wieloletni do roku 2020 r. nie przewiduje wymiany rur azbestowo – cementowych, co znajduje też powiązanie z zatwierdzoną Taryfą. Spółka nasza tworzy plany wieloletnie w uzgodnieniu z Burmistrzem i Radą Miasta. Kolejny Plan Wieloletni będzie sporządzany na lata 2021 – 2023 i w tych planach wieloletnich można będzie przewidzieć środki finansowe na wymianę rur azbestowo – cementowych, głównie z amortyzacji sieci wodociągowej, a jest to kwota 160 tysięcy złotych. Rozważaliśmy wykonawstwo sprzętem renowacji bezwykopowej z wykonaniem wewnętrznej powłoki (preparatu) lub rękawa. Są to metody bardzo drogie ! Sam tylko odcinek magistrali z Ujęcia Wody Siarzewo w kierunku wieży ciśnień – Φ 300 ac ok. 2,3 km to kwota rzędu ok. 4 mln. zł. brutto. Ponadto na ten cel spółka planuje przeznaczyć środki z umorzenia pożyczki WFOŚ na budowę magistrali w ul. Wołoszewskiej, tj. 20 % tej kwoty.
- Należy dodać, że w planowaniu są dwie możliwości tj. albo budować nowe sieci, czego oczekują przyszli odbiorcy usług przy dzisiejszym szybkim procesie projektowania, dającym zmiany działek gruntów rolnych na działki budowlane, czy wymieniać – modernizować sieci istniejące.
- Na dzień dzisiejszy z ceny wody (amortyzacji) są to awaryjne wymiany odcinków sieci, montaż nowych hydrantów, wymiana zasuw.

+ referencje dot
rur ac.

PRZEDSIĘBIEMCA
mgr. inż. Marek Janowski

**Informacja w zakresie ilości i rodzaju materiału
dla sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej
będących w eksploatacji MPWiK w Ciechocinku
Stan na dzień 31.12.2017 r.**

1. Sieć wodociągowa.

Długość sieci wodociągowej - 62 871 mb., w tym :

- sieć z rur azbesto-cementowych – 6 900 mb., co stanowi 11 %.

2. Sieć kanalizacji sanitarnej.

Długość sieci kanalizacji sanitarnej – 70,1 km., w tym :

- sieć z rur PCV i PE – 39,0 km., co stanowi 55,6 %

**- sieć z rur betonowych, azbesto-cementowych, kamionkowych, żeliwnych
32,1 km, co stanowi 44,4 %.**

KIEROWNIK TECHNICZNY

inż. Piotr Zapłociał

Sieć wodociągowa Ciechocinek

Rury azbestowo – cementowe

- SUW Siarzewo do wieży ciśnień Φ 300 – 2,3 km
- ul.700-lecia do wieży ciśnień Φ 100 – 0,7 km
- ul.Dembickiego Φ 100 – 0,4 km
- ul.Kosmonautów Φ 100 – 0,3 km
- ul. Solna Φ 100 (Traugutta Solna – do zbiorników warzelni) – 0,1 km
- ul.Traugutta Φ 150 – 0,9 km
- ul. Matejki Φ 100 – 0,2 km
- Plac Gdański -Park Teżniowy-ul.Staszica Φ 100 – 0,35 km
- ul. Kopernika Φ 150 (od policji do Intermarche) – 0,71 km
- ul. Kolejowa Φ 150 (od policji do torów kolejowych) – 0,2 km
- ul. Polna Φ 100 (od Osiedlowej do Słowackiego) – 0,49 km
- ul.Słowackiego Φ 100 (od Widok do Ogrodowej) – 0,25 km

Razem : 6 900 mb.

Ciechocinek 31.12.2017 r.

KIEROWNIK TECHNICZNY

Int. Mier. Gł. Jacek

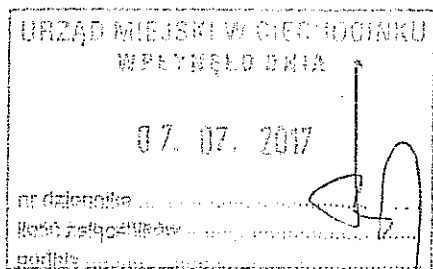

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Spółka z o.o. w Ciechocinku

87-720 Ciechocinek ul. Nieszawska 21

tel./fax: +48 54 283 6224 e-mail: ciechwod@pro.onet.pl www.bip.mpwik-ciechocinek.pl
NIP 891-101-23-25 KRS: 0000200181 Sąd Rejonowy w Toruniu Kapitał zakładowy: 10.533.500zł

Ciechocinek 2017-07-04

Urząd Miejski
w Ciechocinku
ul. Kopernika 19

dotyczy : interpelacji zgłoszonej na sesji Rady Miasta w dniu 26.06.2017 r. w sprawie posiadanych sieci wodociągowych z rur azbesto-cementowych.

W odpowiedzi na zgłoszoną interpelację na sesji Rady Miasta Ciechocinka w dniu 26.06.2017 r. informujemy :

- Na terenie Miasta Ciechocinka nasza spółka posiada sieci wodociągowe, będące jej własnością zgodnie z wykazem mienia o długości łącznej 62,6 km. Zgodnie z posiadanymi przez nas danymi długość sieci wodociągowej z rur azbesto-cementowych na dzień 30.06.2017 r. wynosi 7,00 km. tj. 11,2 % całej długości sieci , na odcinkach wg załącznika.
- Powyższe sieci istnieją od kilkudziesięciu lat np. magistrala z SUW Siarzewo Φ 300 z lat 60 – tych. Obowiązek inwentaryzacyjny odnośnie posadowienia urządzeń i rodzaju materiału obowiązuje od lat 80 – tych.. Na dzień dzisiejszy trudno jest określić rodzaj materiału , a także miejsce ich posadowienia dla sieci np-. z lat 20-tych,30-tych, a nawet 50-tych. Posiadana przez nas wiedza opiera się na przekazanych nam dokumentach z poprzednio istniejących firm (nasza spółka istnieje od 1992 r.). Od tego okresu w ramach wykonywanych robót nasza wiedza w temacie wbudowanego materiału jest większa, ale nie mniej na dzień dzisiejszy trudno jest określić precyzyjnie rurarz posiadanych urządzeń (odnośnie wbudowanego materiału), gdyż pewne sieci uliczne są wykonane z różnego rodzaju materiału
- Odnośnie szkodliwego oddziaływania azbestu w wodzie dostarczanej odbiorcom, nie wykazano szkodliwego działania na zdrowie. Jest wszystkim wiadomym , że azbest jest szkodliwy w formie pylistej. Rury wodociągowe , zawierające jedynie włókna azbestu nie mają bezpośredniego przełożenia na szkodliwe jego działanie, tym bardziej , że w ramach wieloletniej ich eksploatacji istniejąca na ich warstwa osadów skutecznie ogranicza kontakt z wodą dostarczaną do sieci. Narażenie ludności korzystającej z wody prowadzonej rurami azbestowo-cementowymi jest praktycznie żadne, co wykazały badania epidemiologiczne prowadzone w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie.
Takie stanowisko zajmuje również np. federalny Urząd Zdrowia w Niemczech. Jego zdaniem nie ma konieczności ustalenia dopuszczalnej wartości w wodzie do picia wynikającej z przesłanek zdrowotnych, gdyż nie ma przesłanek świadczących o tym, że spożyty azbest jest szkodliwy dla zdrowia.
- Stanowisko to jest publikowane na stronie Państwowego Zakładu Higieny Komunalnej. Ponadto usuwanie azbestu w Polsce winno być zakończone w 2032 r. (Rozporządzenie Ministra z 23.10.2003r. Dz. U. 192 poz.1876).
Z powyższych względów istniejące przewody należy eksploatować do czasu ich technicznego zużycia i wtedy dopiero zastąpić je przewodami z innych tworzyw. W przypadku wymiany całych odcinków sieci wodociągowej należy pozostawić je

w gruncie , gdyż przewody zabezpieczone są asfaltem lub innymi tworzywami, przed działaniem agresywnych wód gruntowych, a tym samym są odizolowane od środowiska.

- Renowacja wszystkich takich przewodów jest bardzo droga. Ponadto, przy dużych ilościach przyłączy na trasie i tak należy wykonywać roboty rozkopowe i dokonywać przełączeń. Przy budowie nowych sieci, a pozostawienie tych z ac niezbędne będzie uzyskiwanie służebności przesyłu na etapie projektowania i ponoszenie drogiej opłat z tego tytułu.
- Na dzień dzisiejszy w naszej działalności należy zastanowić się, czy planować budowę nowych urządzeń, czy wymieniać całe odcinki sieci z ac, czy też wymieniać okazyjnie odcinkowo np. przy budowie nowej nawierzchni danego pasa jezdni (ostatnio wymieniono ok. 100 mb. sieci ac na PCV w ul. Polnej – jezdni).
- Przedsiębiorstwo tworzy Plany Wieloletnie , aktualny na lata 2017-2018, wśród zadań nie przewidziano wymiany rur ac. Dane odnośnie posiadanych sieci z rur ac zostały podane do opracowywanego przez Gminę Programu likwidacji azbestu.
- Jakość wody we wszystkich rodzajach sieci jest w stałym monitoringu zarówno spółki jak i organu kontrolnego tj. PSSE. Przez organ kontrolny nie mamy narzuconego takiego obowiązku w zakresie wymiany ze względu na jakość wody. Wiadomym jest, że w przypadku wykonania nowych nawierceń jezdni będziemy planować wymianę rur ac z ac. (tak jak ul. Polne)
W bieżącym roku zostanie wykonana nowa sieć w ul. Zdrojowej(od Kościuszki do Armii Krajowej). Wyrób w postaci rur wodociągowych ciśnieniowych zawierającej azbest o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m³ (twarde)nie są zagrożeniem dla środowiska i ludzi gdy nie są uszkodzone a ich używanie (eksploatacja) nie stworzą groźby uszkodzenia. Takie wyroby nie muszą być usuwane. Zwłaszcza, że notujemy na takich sieciach znikomą awaryjność.
- Rozważymy w kolejnych planach zabezpieczenie środków na odcinkowe wymiany tych rur.

PREZES ZARZĄDU
inż. Wanda Bucfańska

Komu szkodzą rury azbestowo-cementowe

W związku z licznymi pytaniami związanymi z koniecznością wymiany stosowanych w sieci wodociągowej przewodów azbestowo-cementowych i ich wpływu na zdrowie ludzi Zakład Higieny Komunalnej Państwowego Zakładu Higieny przedstawia poniżej swoje stanowisko.

Z badań przedstawionych w światowym piśmiennictwie i opinii WHO wynika, że pewne jest jedynie iż pył azbestowy wdychany wraz z powietrzem do płuc stanowi zagrożenie zdrowotne. Badania epidemiologiczne wykazały, że nowotwory dróg oddechowych występowały częściej jedynie u osób zatrudnionych w przemyśle wydobywczym i przetwórczym azbestu.

Również badania prowadzone na zwierzętach wykazały, że tylko wprowadzony drogą oddechową powodował zwiększenie częstotliwości zachorowań.

Azbest dostaje się do wody w wyniku rozpuszczenia minerałów i rud zawierających azbest oraz ze ściekami przemysłowymi, zanieczyszczeniami atmosfery i z azbestowo-cementowych rur stosowanych w sieci wodociągowej. Złuszczenie się włókien azbestu z azbestowo-cementowych rur jest związane z agresywnością wody.

Nieliczne dane wykazują, że narażenie drogą powietrzną na azbest pochodzący z wody wodociągowej podczas brania natrysku lub w wyniku nawilżania można pominąć. Natomiast narażenie ludności korzystającej z wody przewodzonej rurami azbestowo-cementowymi jest praktycznie żadne, co wykazały badania epidemiologiczne prowadzone w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie. Takie stanowisko zajmuje również WHO oraz inne organizacje np. federalny Urząd Zdrowia w Niemczech.

Niezależnie od wpływu przewodów azbestowo-cementowych na jakość przesyłanej nimi wody w myśl rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30.11.1994 r. (Dz. U.1r 133, poz. 600) produkowane rury, złącza i szczelne cementowe nie mogą zawierać azbestu. Czyli praktycznie nie można już produkować i instalować nowych przewodów azbestowo-cementowych z powodu zagrożenia dla zdrowia człowieka w procesie produkcji i obróbki materiałów.

Zdaniem WHO nie ma konieczności ustalenia dopuszczalnej wartości w wodzie do picia wynikającej z przesłanek zdrowotnych, gdyż nie ma dowodów świadczących o tym, że spożyty azbest jest szkodliwy dla zdrowia. Jeżeli woda nie wykazuje korozyjnego działania na cement, odcinki przewodów wodociągowych z rur azbestowo-cementowych nie powodują uchwytne go wzrostu stężeń włókien azbestowych w porównaniu z naturalnym tłem. Zależnie od nawozów geologicznych, z których wypływa woda podziemna, i z którymi kontaktuje się płynąc po powierzchni ziemi, w wodzie wykrywa się bardzo różne ilości włókien azbestowych naturalnego pochodzenia. Z tych względów eksperci WHO nie widzą konieczności natychmiastowej eliminacji już istniejących instalacji azbestowo-cementowych. Mogą być one eksploatowane do czasu ich technicznego zużycia, tym bardziej, że w miarę eksploatacji sieci, przewody wodociągowe pokrywają się od wewnątrz osadami, które stanowią dodatkową warstwę ochronną przed kontaktem z wodą.

Z powyższych względów istniejące przewody należy eksploatować do czasu ich technicznego zużycia i wtedy dopiero zastąpić je przewodami z innych tworzyw. W przypadku wymiany całych odcinków sieci wodociągowej należy pozostawić je w gruncie, gdyż przewody zabezpieczone są asfaltem lub innymi tworzywami przed działaniem agresywnych wód gruntowych, a tym samym są odizolowane od środowiska. Jest to zgodne z rozporządzeniem Ministra Gospodarki w sprawie sposobu bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. nr 138, poz. 895, 1998 r.).

Zakład Higieny Komunalnej Państwowego Zakładu Higieny uprzejmie prosi o zapoznanie z naszym stanowiskiem oddziałów zamiejscowych i powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w Państwa województwie.

Kierownik Zakładu Higieny Komunalnej Dr Janusz Świąteczak

CIECHWOD

Od: "Forum Dyskusyjne Wodociągów Polskich" <forum@forum-wodociagi.pl>
Do: <unlisted-recipients:>; <no To-header on input>
Wysłano: 4 grudnia 2008 19:00
Temat: re: wymiana rur AC

zkarwat właśnie napisał post w dziale:
Eksploatacja wodociągów
na forum Forum Technologii Wody
w temacie o tytule wymiana rur AC.
Ten temat znajduje się pod tym adresem:
<http://www.technologie-wody.pl/forum/showthread.php?t=223>

A to wysłana przez niego wiadomość:

*****

Jeśli włókna azbestowe przedostawałyby się do wody to rura byłaby coraz cieńsza, aż do wystąpienia awarii (tak jak stalowe). A jak wiemy AC to najbardziej niezawodne rury. Leżą już po kilkadziesiąt lat i jak do tej pory nie ma dowodów na to, aby ktoś zachorował z ich powodu. Jedno jest pewne, nikt nie spieszy się z wymianą, bo po co wymieniać dobry materiał na gorszy. Trzeba tylko wymiany zaplanować tak, aby nie przekroczyć 2032 roku/ Na moim osiedlu większość rur jest AC, więc i ja piję wodę "z azbestem", ale nie zamierzam w najbliższej przyszłości cokolwiek zmieniać. Wiadomo trzeba coś pisać, bo jakby się naukowcy rozliczyli z tych pieniędzy, które wydali na badania. Ktoś mógłby wysnuć wniosek, że to pieniądze zmarnowane:ek:

*****

---

(543)

System nie tak he
mamy się

